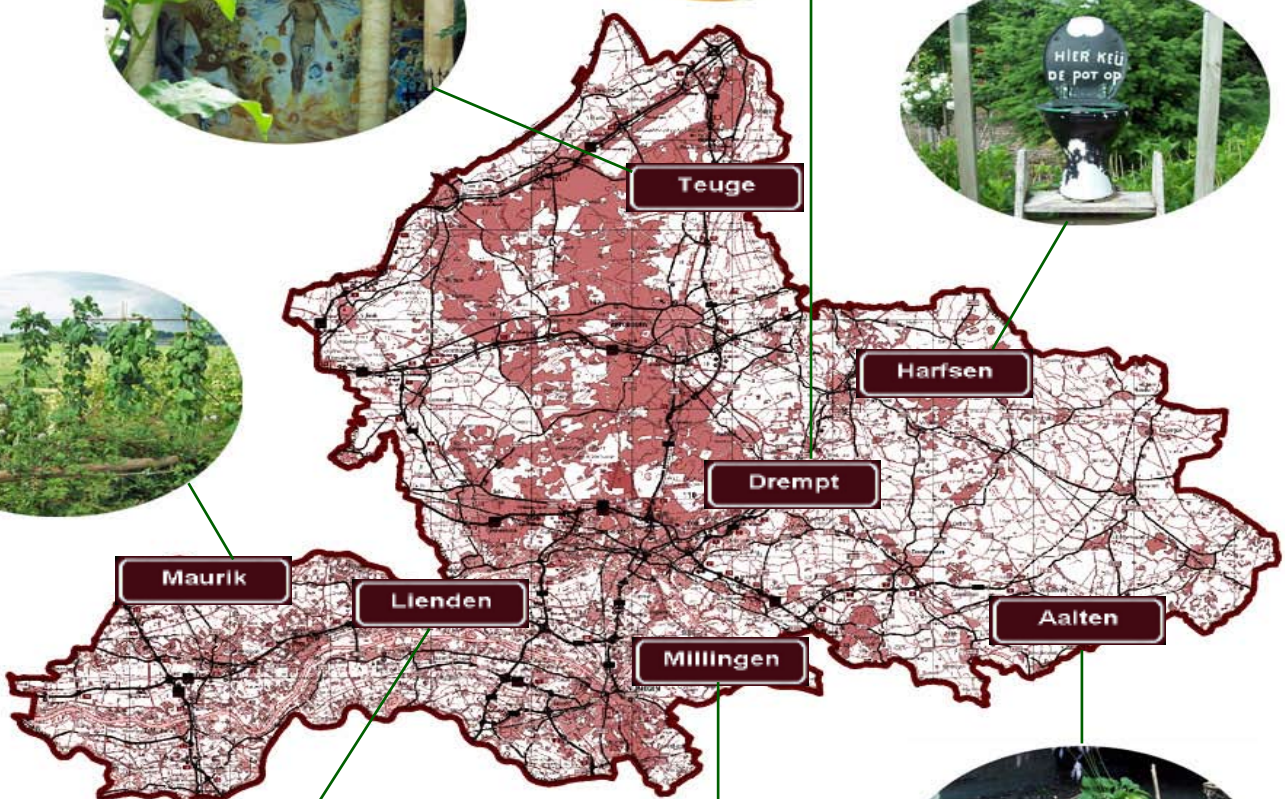

Kopje thee?

Bont palet van Gelderse theetuinen

Colofon

Copyright © Augustus 2009

Deze brochure is een uitgave op eigen initiatief van
Alie Engelsman, creatief tekstschrjver

Tekst, foto's en vormgeving: Alie Engelsman

Deze brochure mag zonder toestemming van de uitgever
verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel
van druk, fotokopie of als elektronische bijlage.

Teksten en foto's mogen *niet* zonder toestemming van de uit-
gever worden gebruikt voor andere doeleinden of publicaties.

Mocht u interesse hebben in en/of ideeën over andere projec-
ten die ik uit zou kunnen werken, neem dan contact met me
op via:

e-mail alie.engelsman@wanadoo.nl
telefoon 0316 - 26 61 73 (op werkdagen, na 18.00 uur)

Mijn portfolio is te vinden op www.verbeeldingskracht.net

Duiven

Gelderse theetuinen een bont palet

Nederland telt rond de 90 theetuinen, waarvan er ruim 30 in Gelderland liggen. Teveel om allemaal in één brochure te beschrijven, dus ik heb er een aantal bijzondere uitgezocht. Elke tuin heeft zo zijn eigen karakter, zijn eigen verhaal en juist dat maakt een bezoek aan zo'n theetuin bijzonder. Gelderland heeft een bont palet aan theetuinen.

Theetuinen hebben gemeen dat er thee, koffie en frisdrank geschonken wordt in een tuin. Vaak kun je er een stukje, al dan niet zelfgebakken, taart bij krijgen. Veel theetuin eigenaren serveren lunches met zelfgemaakte soep en jam of high tea's. **De meeste theetuinen zijn geboren uit pure liefde.** Een hobby van mensen met een stukje grond, die houden van tuinieren en het leuk vinden om anderen daarvan mee te laten genieten. In zo'n tuin is het gezellig theedrinken, zo'n tuin ademt rust en intimiteit uit. Je voelt je er onmiddellijk welkom want gastvrijheid voert de boventoon. **Gastheren en -vrouwen geven hun tuin meerwaarde door er hun eigen interesses een plek in te geven.** Zo zijn er tuinen met een bijzondere uitstraling en filosofie. Andere horen bij landwinkels, met streekproducten. Er zijn pluktuinen en tuinen waar je stekjes, zaden of plantjes kunt kopen. De theetuin biedt gelegenheid bij uitstek voor exposities of concerten. Soms zijn er workshops waar je jam of bloemstukken leert maken of waar je kunt tekenen en schilderen.

De meeste bezoekers komen voor dat speciale kopje thee, dat je in zo'n theetuin mag verwachten. Vers gezet in een pot of juist de keuze uit vele soorten. **Even uitrusten op één van die gezellige zitjes** naast een geurige border. Geen wonder dat je de meeste theetuinen langs toeristische fiets- of wandelroutes vindt.

Als tekstschrijver en liefhebster van tuinen heb ik **zeven willekeurige Gelderse tuinen** bezocht. Alleen, met mijn kinderen of met vrienden. Ik wil u daar een voorproefje van geven via deze brochure. Laat u inspireren door mijn verhalen en beleef de tuinen zelf. Ik wens u veel plezier.

Adressen van de meeste theetuinen in Gelderland staan achterin de brochure vermeld.

Alie Engelsman
Waterrus 44
6922 HK Duiven
tel: 0316 - 26 61 73
www.verbeeldingskracht.net

Harfsen

De Haarbroekse vijvertuin Spreuken met een knipoog

Je hebt een stevige fietstocht over de Achterhoekse plattelandswegen gemaakt en je ziet een uitnodigend uithangbord met een theepot, wat doe je dan? Juist, je stapt even af voor een lekker bakje thee (of koffie).

In de Haarbroekse Vijvertuin in Harfsen kun je, behalve van zo'n lekker kopje thee, genieten van de vele spreuken die in de grote tuin worden uitgebeeld. **"Een uit de hand gelopen hobby van mijn vader"**, vertelt de eigenaar. "Hij is begonnen met een paar spreuken in de tuin en toen we merkten dat mensen daar graag naar gingen kijken hebben we de tuin uitgebouwd en zijn we een theeschenkerij begonnen." De basis van de tuin zijn twee grote vijvers, een met een brug en een ander met een veerpontje. Het veerpontje vaart vandaag helaas niet. Vanwege de lage waterstand, staat er op een bordje vermeld.

Grote borders met bloeiende bloemen verbergen **talloze spreuken, sommige in het Achterhoekse dialect, andere in het ABN**. Ze toveren een glimlach op ons gezicht en de kinderen lezen enthousiast de spreuken voor. De, naar alle waarschijnlijkheid zelfbedachte, spreuk 'Hier (k)waak ik', midden in de vijver veroorzaakt grote hilariteit. "Hier wordt flink ge(k)waakt," stellen we vast, bij het zien van de talloze kikkers die in en uit de vijver springen. In een wat donker, ondergronds schuurtje, ruim voorzien van spinnenwebben, hangen **spreukentegeltjes** in allerlei soorten en maten.

Er is zoveel te zien dat we een tweede wandeling door de tuin nodig hebben. Maar eerst drinken we een kopje thee op het terras. Kinderen leven zich uit op de trampoline en de schommels. "We hebben geen echte speeltuin, maar de **kinderen kunnen zich toch goed vermaken,**" merkt de gastheer terecht op.

Binnen op de deel is er al net zoveel te bekijken als in de tuin. De **melkbussenbar** valt direct op, maar er is zoveel meer te ontdekken, aan oude landbouwwerktuigen en oude huishoudelijke apparaten. En natuurlijk ontbreken ook hier de spreuken niet.

De Haarbroekse vijvertuin
Harfsensesteeg 40
7217 MH Harfsen
tel: 0573 - 40 16 23
www.theeschenkerij.com

Maurik

The Happy View Betuws Best

Het is een winderige, regenachtige dag, als we stoppen bij The Happy View. Op de dijk lijkt het nog harder te waaien. Gelukkig is er een overdekt terras, zodat we lekker uit de wind een kopje thee kunnen drinken. We hebben uitzicht op de Rijn, waar de wind de golven omhoog zwiept en grote vrachtboten door het schuimende water klieven.

Vandaag is koffie of thee met verse kersenvlaai in de aanbieding. We kunnen de verleiding niet weerstaan. Het is nu eenmaal kersentijd in de Betuwe. The Happy View is een theetuin aan de Rijnbanddijk in het Betuwse Maurik. **De eigenaar is de voorzitter van de Vereniging voor Streekproducten 'Betuws Best'.** "Je proeft zo duidelijk of voedsel een lange weg af heeft moeten leggen en in de koeling heeft gelegen. Producten die je dichtbij kunt halen, bijvoorbeeld uit je eigen tuin, smaken zoveel beter," vertelt de gastvrouw, als ze met een emmer vol peren binnenkomt. Het is een vroeg perenras en de boom zit vol rijpe peren. Haar man maakt er vandaag nog perenjam van. Ze is er duidelijk trots op dat haar man het voorzitterschap van de vereniging op zich heeft genomen. Bij 'Betuws Best' zijn ruim 30 ondernemers aangesloten die trots zijn op hun producten en garant staan voor kwaliteit, streekelijkheid, gastvrijheid en beleving. Zo zijn er o.a. streekproductenroutes uitgezet, die ook langs The Happy View voeren.

Bij de theetuin hoort een moestuin. **"Eigenlijk zijn we meer een soeptuin dan een theetuin,"** grapt onze gastvrouw. "In mijn soepen gaan altijd verse kruiden en groenten uit onze eigen tuin. Mensen proeven dat, vragen me naar het recept of doen mee aan onze workshops. Nog niet zo lang geleden zat er een groep mensen in de tuin soep te eten. Eén van hen vroeg me wat er allemaal aan groenten en kruiden in de soep zat. Ik kon toen zeggen dat alles wat ze aten naast ze groeide."

Er schijnt een waterig zonnetje als we door de tuin wandelen. Opvallend zijn de verschillende zitjes, die variëren van luxe tuinstoelen tot houten bankjes met een fruitkistje als tafeltje. Leuk detail is een fleurig kleuterzitje. We kopen nog een potje **kersenjammm** en een potje, nog hete, **kruisbessenjammm**. De kruisbessen hingen vanmorgen nog aan de struik.

The Happy View
Rijnbanddijk 32
4021 GH Maurik
tel: 0344 - 69 43 73
www.thehappyview.nl

Millingen

De Millinger theetuin Exotisch paradijs

De Millingerwaard is een prachtig ruig natuurgebied langs de Rijn. Bevers vinden hier een plek voor hun burchten en voor veel watervogels is dit een broedplaats bij uitstek. Midden in dit natuurgebied ligt de Millinger Theetuin.

Wat oorspronkelijk een woonhuis voor gastarbeiders was, is nu omgetoverd tot een **oriëntaalse uitspanning** met een schitterende exotische tuin. Toen de steenfabriek in de Millingerwaard werd gesloten en de gastarbeiders vertrokken, huurden de huidige eigenaren aanvankelijk het pand. Vooral de ruimte rond het huisje sprak de eigenaar aan omdat hij daar zijn grote liefhebberij, tuinieren, kon uitoefenen. Wat begon als een hobby werd een dagtaak. **De tuin groeide uit tot een exotisch paradijs met bijzondere planten zoals palmen, bananenbomen en vijgen.** Als we door deze tuin wandelen wanen we ons dan ook in de mediterrane gebieden. Een met blauw-witte tegels gelegd pleintje met fontein leidt ons naar een overdekt marokkaans zitje. Waterpartijen in grote potten met bloeiende waterlelies staan her en der in de tuin opgesteld. Ook bijzonder zijn de hoogteverschillen die we kunnen overbruggen door gril-lige trappetjes van mozaïekachtige steentjes.

En natuurlijk is er een theehuis. Ook dat huis ademt onmiskenbaar de oriëntaalse sfeer uit. "De eigenaren, die op dit moment op vakantie zijn, nemen meubeltjes en andere snuisterijen mee van hun vakantie-reizen. **Die spullen krijgen in het theehuis of in de tuin hun plek.** Zo is de tuin uitgegroeid van een braakliggend stuk land tot deze droomtuin," vertelt de medewerker tussen de bedrijven door. "Normaal gesproken werkt de eigenaar ook mee in de schenkerij. **Hij vindt tuinieren en het gastheerschap een ideale combinatie.**" De goedgegemutste medewerker schenkt thee, koffie en frisdranken en er is overheerlijk gebak te koop.

Met een stuk vruchtenvlaai en een kopje lindethee nemen we plaats op één van de zitjes in de tuin. Het is een prachtige, zonnige dag. Straks wacht ons een **wandeling door de Milingerwaard**, maar eigenlijk willen we de hele middag gewoon in deze tuin blijven zitten.

Millinger Theetuin
Klaverland 9
6566 JD Millingen aan de Rijn
tel: 0481 - 43 18 85
www.millingertheetuin.nl

Lienden

De Bonte Waterkant Pure Passie

De Betuwe is een fietsgebied bij uitstek. Gelegen tussen de grote rivieren, met de fruitkwekerijen en karakteristieke boerderijen biedt het gebied veel afwisseling. Geen wonder dat hier veel theetuinen te vinden zijn. In het dorpje Lienden, in een heel smal straatje, staat een bordje 'Theetuin De Bontewaterkant, met uitzicht op het water. Open'. Dat klinkt aantrekkelijk.

We lopen door een schuurtje, langs een rek met mooie, bijna antieke kleding en een lange tafel, waar kopjes staan uitgesteld, naar een grote tuin. Zelfs een leetuurmand met verschillende tijdschriften is aanwezig. "Mensen willen vaak wat lezen tijdens hun theepauze," merkt de gastvrouw op. De tuin valt op door de verschillende soorten zitjes. We kiezen voor het zitje op een vloedertje aan het water.

De eigenares van de theetuin vertelt ons enthousiast hoe de theetuin is ontstaan. **"We waren op vakantie in Scandinavië en daar maakten we voor het eerst kennis met zoiets.** Daar waren het kinderen, die leuke zitjes hadden gemaakt in die typische Scandinavische kleuren. Ze boden ons thee en andere dranken aan. Ik vond dat zo leuk dat ik dacht: 'dat wil ik ook'. We hebben een grote tuin en daar willen we andere mensen van mee laten genieten. De tuin is door de jaren heen gegroeid tot wat het nu is en hij groeit nog steeds."

De tuin hoort echt bij het huis. Moet je naar het toilet, dan gebruik je de wc in het woonhuis. Een deel van het huis is zelfs bestemd voor bezoekers, voor als het slecht weer is en voor feestjes. De serre is elegant ingericht en dat loopt door tot in de tuin. "Ik houd het hier op zwart-wit," aldus de gastvrouw. **"Dat straalt een sjeke sfeer uit en mensen houden van sfeer."** Ze besteedt veel tijd aan het zoeken naar leuke spulletjes om de tuin in te richten. "Dat is ook echt een hobby," vertelt ze, "een goede tijdbesteding in de rustige wintermaanden."

Nieuwe gasten komen de tuin binnenwandelen en er moet gewerkt worden. Wij genieten aan het water van een grote kom **zelfgemaakte soep** en een flinke pot **warme thee**.

Theetuin De Bontewaterkant
Bontemorgen 8
4033 CV Lienden
tel: 0344 - 60 32 98
home.hetnet.nl/~hjritter

Teuge

Levenstuinen

Genieten van de symboliek

"Je moet door vele poorten gaan om in de binnentuin van je ziel te komen". Die tekst staat in groene letters op de deur die de toegang tot de levenstuinen van het Groot Hontschoten symboliseert. De huidige eigenaren kochten de boerderij Het Groot Hontschoten, met de twee ha land in 1993.

"We hebben de tuin bewust zo opgezet, ruim 15 jaar geleden," vertelt één van de eigenaren. **"Het moest beslist geen modeltuin worden,** want die zijn er al zoveel." De tuin is in 1997 opengesteld voor publiek en er is veel belangstelling. "Het is geen uitzondering dat er 100 bezoekers zijn op een zondagmiddag," zegt de gastheer met enige trots. Een team van 35 vrijwilligers zorgt er voor dat de tuin er verzorgd uit ziet. Eén van de vrijwilligsters geeft rondleidingen. "Ze kan je een verhaal vertellen over de tuin zelf, over de planten die je er kunt vinden, maar het kan ook een diepzinnige wandeling worden," aldus de eigenaar. **Inspirerend is de tuin zeker,** of het nu gaat om ideeën om je eigen tuin te verfrazen of om rust voor je ziel en hoofd te vinden.

Met de **routebeschrijving** in de hand wandelen we via de tuin van de bevruchting naar de tuin van het licht, die in het teken van de geboorte staat. Er zijn drie keuzepadén, alledrie even bijzonder door de levensgrote planten en varens die er groeien. In de tuin van de stilte horen we het water stromen en de kikkers kwaken. De geurentuin verrast onze neus met een mengeling van lavendel, bergamot, salie en andere overheerlijke geuren. In de tuin van de tast mogen we kunstwerken aanraken. Kleurentuinen verbeelden de chakra's. Een moeras en een treurtuin symboliseren de moeilijke perioden in ons leven. De romantische tuin van de liefde behoeft geen verdere uitleg. Ik zit met gesloten ogen zit te peinen in de prachtige witte tuin als er iets langs mijn been streelt. Een kat, groot, grijs en wijs, miauwt zacht en vraagt om mijn aandacht. **Ik proef de symboliek.** We wandelen over het rozenpad naar het levenskruispunt en kiezen de tuin van de dood. Het is een doodlopende tuin, maar gelukkig is er een weg terug.

In de **tuin van de smaak** overpeinen we onze wandeling onder het genot van een heerlijk kopje thee.

De levenstuinen van het
Groot Hontschoten
Holthoevensestraat 16
7395 SE Teuge
tel: 055 - 323 10 01
www.levenstuinen.nl

Drempt

Ars Longatuin Beelden en keramiek

Aan de zomerweg in Achter-Drempt, een klein dorpje vlakbij Doesburg, ligt de Ars Longatuin. Een bordje 'theetuin' wijst ons de weg langs een prachtig vormgegeven ruwhouten tuinset, grote geglazuurde potten en schalen en een flinke schuur vol kasten.

In een glazen kas, die dienst doet als winkel, vinden we de eigenaar. We bestellen thee en wat frisdrank en zoeken een plekje op het zonnige terras. De gastheer brengt ons de thee op een houten dienblad. Hij staat in dubio. **"We zitten er over na te denken wat we met de theetuin moeten.** We willen hem eigenlijk niet kwijt, maar hij vraagt veel tijd en levert niet veel op," vertelt hij. "Onze tuin ligt niet op een fiets- of wandelroute, zoals veel andere theetuinen. Ook is er vanuit de gemeente geen goede wegbewijzing geregeld. Dus erg veel spontaan bezoek krijgen we niet. We zijn niet zo makkelijk te vinden."

De gastheer haalt zijn inkomen uit de verkoop van meubelen, kasten vooral, keramiek en tuinmeubelen. "Wat dat betreft staan we goed bekend, mede door onze website. De klanten komen van ver, uit Groningen of Noord Holland bijvoorbeeld. Maar deze mensen halen slechts de kast op en nemen niet de moeite om de tuin te bezoeken." **Toch heeft de grote open tuin zeker potentie.** Er staan al een aantal beelden en grote potten, her en der verspreid. Op het terras zijn de prachtige mozaïeken tuintafels de perfecte reclame voor wat Ars Longa op dat gebied te bieden heeft.

"We zullen de tuin nog aantrekkelijker moeten maken en **meer bekendheid moeten geven** aan de mogelijkheid om de tuin te bezoeken en er een kopje thee of koffie te drinken," aldus de eigenaar. "De website zou daarvoor meer gelinkt moeten worden aan regionale activiteiten en zaken." Volgens ons verdient deze tuin het om beter op de kaart gezet te worden.

We maken een wandeling in de tuin en door een klein, maar echt bos. Achter de tuin ligt een stukje land dat een struintuin is geweest. **Hier lopen wat dieren rond**, maar die laten zich, jammer genoeg, vandaag niet zien. Misschien een volgende keer.

Ars Longatuin
Zomerweg 29
6996 DP Drempt
tel: 06 - 30 87 41 51
www.ars-longa.nl

Aalten

Theetuin Rensink 170 hostasoorten

Niet ver van de Duitse grens tussen de gehuchtjes Lintelo en IJzerlo ligt Theetuin Rensink. De theetuin ligt bij een boerderij. Een bord wijst de weg, maar ook zonder is de tuin goed te vinden. Het is er gezellig druk.

Op de tafels staan bordjes met 'zelfbediening', dus ik vraag aan een paar gasten wat nu precies de bedoeling is. Ze wijzen me de weg naar een open deur naar de deel. De eigenaresse loopt net binnen met een blad vol lege kopjes en glazen. **"Mensen die theetuinen bezoeken zijn over het algemeen goed volk,"** merkt de gastvrouw op, als ik me er over verwonder dat het hier zelfbediening is. "Alleen het boerenijs met verse aardbeien, geserveerd in een wekglas, moet je bestellen en ter plekke betalen."

De thee schenk ik zelf in en ik kies een lekker stuk walnotenkoek uit de koelkast. Het verschuldigde bedrag doe ik, als keurige theetuinbezoeker in de geldkist. **Daarna neem ik plaats 'onder de linden',** zoals het straatnaambordje aangeeft, op een van de sierlijke zitjes. De schaduw van de lindeboom doet aangenaam aan op deze hete zomerdag. Ik geniet van de rust en de welkome versnapering.

Weer enigszins opgefrist begin ik aan de wandeling door de tuin. Bijzonder in deze tuin is de grote hostaverzameling. **Zo'n 170 verschillende soorten hosta's** in volle bloei doen hun best om voor nakomelingen te zorgen. De jonge planten worden in de theetuin te koop aangeboden. De rest van de tuin is fleurig en geurig, zoals een tuin in dit seizoen moet zijn. **Een overdekt terras ligt verscholen onder de bomen.** Er is zelfs een heuse kachel. Ook aan slecht weer is blijkbaar gedacht.

Uitgerust en geïnspireerd door het bezoekje aan deze theetuin rijd ik, via Duitsland, terug naar huis. Daar bekijk ik de website en ontdek dat Theetuin Rensink nog meer te bieden heeft, zoals een **'bed en boterham'** en een boerderijtassenfietsroute. Alle reden om deze plek nog eens op te zoeken.

Theetuin Rensink
Tammeldijk 4
7122 LK Aalten
tel: 0543 - 46 64 19
www.theetuinrensink.nl

Gelderland

Adressen theetuinen in Gelderland

Het Terras
Paleisweg 205
3852 NN Ermelo
0577 - 40 15 98
<http://www.het-terrasje.nl>

Theeschenkerij Decora
Rietmolenseweg 3
7151 MD Eibergen
0545 - 471670/06 - 519 72 784
<http://www.decora1.nl>

Huijs Basten Asbeck
Nieuwestraat 20
7141 BZ Groenlo
0544 - 46 66 17
<http://www.huijsbastenasbeck.nl>

De Grote Doorn
Loenensestraat 1
6677 PL Slijk-Ewijk
0481 - 48 22 81
<http://www.degrotedoorn.nl>

De Heeren van Ruerle
Hulshofweg 3
7261 SL Ruurlo
0573 - 461146
<http://www.ruerle.nl>

Theetuin de Peppel
Schoneveldsdijk 21
7244 RE Barchem
0573 - 44 12 38
<http://www.theetuindepeppel.nl>

Theeschenkerij TheeRoos
Burensedijk 14
4011 KG Zoelen
0344 - 68 13 86

Anneke's Theetuin
De Wissel 1
9356 VH Tolbert
0594 - 54 90 67

Bottesteijn
Molenweg 3
4191 AP Geldermalsen
0345 - 57 12 88
<http://www.bottesteyn.nl>

Heidi's theetuin
Zandstraat 5
4033 CA Lienden
0344 - 60 38 54
<http://heidistheetuin.nl>

Boutesteijnse Theetuin
Polderdijk 5
4156 JG Rumpt
0345 - 68 42 47
<http://www.theetuin-rumpt.nl>

Theeschenkerij 'De Uitspanning'
Zuiderlingedijk 23
4161 BM Heukelum
0183 - 56 26 56
<http://home.hetnet.nl/~a23tromp>

Theetuin 't Lerinkshof
Pasdijk 3
7122 NT Lintelo
0543 - 46 19 89
<http://www.theetuin-lerinkshof.nl>

Het Houten Huis
Nieuwe Tijnigen 78
5301 DA Zaltbommel
0418 - 86 06 08
<http://www.hethoutenhuis.eu>

De Varikse theetuin
Dr. D.M. van Londenstraat 14
4064 EM Varik
0344 - 65 23 89

Theetuin de Lingerije
Lingedijk 17
4155 BA Gellicum
0345 - 68 12 97

Beatrijs Decoration
Zeumerseweg 5
3781 PB Voorthuizen
0342 - 47 32 40
www.beatrijs-decorations.nl

Theetuin Fluitenkruid
Waldijk 43
6621 KH Dreumel
0487 - 57 16 71
www.fluitenkruid.nl

Theetuin 't Höfken
Bultensweg 3
7004 HR Doetinchem
0314 - 33 42 79
<http://www.thofken.nl>

Theetuin de Appelgaard
Kerkweg 7
8193 KJ Vorchten
0578 - 63 13 16

Boerderij Theetuin De Mossel
Mosselseweg 2
6731 SK Otterlo
0318 - 59 13 01

Thee- en wandeltuinen 'Tea for Two'
Groeneweg 59a
4197 HE Buurmalsen
0345 - 58 04 49

Buxushoeve
't Rechtewegje 9
3888 ND Garderen
0577 - 45 65 66

Theetuin 'De Brusserie'
Breedbroekseweg 5
7083 AW Voorst
0315 - 65 35 25

Alie Engelsman
Creatief tekstschrjver
Waterrus 44
6922 HK Duiven
tel: 0316 - 26 61 73
www.verbeeldingskracht.net